

همایش ملی مطالعات و پژوهش های علمی علوم انسانی

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار با حمایت معنوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه
سرمدیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی شماره مجوز: ۴۸۵۳-۷۸۸۶۴
سال برگزاری همایش: ۱۳۹۷ شماره مقاله: ۱۳۵/۶۰۱ رده بندی کنگره: ن ۹۰۰/۲

اعتبارسنجی مرابحه بانکی و شرایط و ضوابط حاکم بر آن

فاطمه زواری^۱

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار

دکتر غلامرضا یزدانی

استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه علوم اسلامی رضوی مشهد

چکیده

یکی از مهمترین و در عین حال پر کاربردترین عقود معین عقد بیع است. عقد مرابحه نیز نوعی بیع بوده که در آن بایع و مشتری می بایست از راس مال و سود معین و مورد توافقشان کاملاً اطلاع داشته باشند. با عنایت به روایات اهل بیت و نظر مشهور فقهای امامیه، این شرط دارای چنان اهمیتی است که در صورت عدم رعایت آن، مرابحه محقق نمی شد. در عقد مرابحه، مشتری دارای امتیازات و قابلیت های بالقوه ای است به طوری که به واسطه وسعت کاربردی که در خرید کالا و ارائه خدمات دارد به نظر می رسد پتانسیل خوبی در جهت استفاده از آن در قراردادهای عملیات بانکی و جایگزین نمودن آن با عمده عقود متداول شبکه بانکی را داراست. در این قالب قراردادی، بانک تمامی بهای مورد نیاز و خدمات و کالاهای مورد نیاز مشتریان خود را از جمله اشخاص حقوقی یا حقیقی در اختیارشان قرار می دهد. در مقابل مبلغی را به صورت سود در اقساط مختلف و سر

^۱ نویسنده مسئول

رسیده‌های مختلفی از مشتریان دریافت می‌کند. با توجه به اینکه سیستم بانکی ایران، سیستم بانکی بدون ربا بوده و بر اصول حاکم بر فقه امامیه تکیه دارد، مناسب است ربوی بودن یا نبودن سود حاصل از ارائه خدمات مرابحه بانکی به مشتریان مورد بررسی قرار گرفته و از این رهگذر، میزان اعتبار این نوع قرارداد مورد کنکاش قرار گیرد. مطابق تحقیق حاضر که بر روش تحلیلی - توصیفی تکیه دارد، به نظر می‌رسد، سود حاصل از طریق عقد مرابحه، عنوان ربا را نداشته و لذا این قرارداد، با مشکل ربوی بودن مواجه نیست.